

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Domen Dovgan

Avstralija, država razpeta med dva svetova

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Domen Dovgan

Mentor: izr. prof. dr. Andrej A. Lukšič

Avstralija, država razpeta med dva svetova

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

Avstralija, država razpeta med dva svetova

V diplomskem delu se bom osredotočal na problematiko klasifikacij držav, ki države deli na tako imenovani prvi – razviti svet, drugi in tretji – nerazviti svet. Poleg klasične delitve držav na razvite in nerazvite mi bodo hkrati v pomoč razvojni indeksi, s katerimi si mednarodna skupnost pomaga pri sami klasifikaciji. V ospredju bo vprašanje, kdo ima koristi od kategorizacij držav ter ali je sedanja klasifikacija še vedno aktualna. Za raziskovalni primer sem si vzel Avstralijo, državo, prek katere bom skušal ugotoviti, ali je delitev držav še naprej potrebna in še vedno ustreza svojemu prvotnemu namenu, tj. zmanjšati razlike med državami. Pri tem se bom oprl tudi na kvalitativno raziskovanje, saj je v diplomski nalogi preučen odnos Avstralcev do Aboriginov in živali, kar nam lahko zelo pomaga pri določanju stopnje razvitosti države, saj nam omogoča vpogled v stanje človeških pravic pri manjšini ter do pravic živali, ki so v marsikateri državi premalo zaščitene. S pomočjo vseh teh kazalcev bom prišel do ugotovitve, ali Avstralija res spada v pravi razviti svet.

Ključne besede: klasifikacija držav, Avstralija, razvojni indeksi

Australia, torn between two worlds

In this thesis we will focus on issues of classification, which the country is divided into so-called first - the developed world, second and third - underdeveloped world.

In addition to the classical division of the developed and undeveloped or developing, we will look into development indices which assist the international community in the classification itself. In the foreground the question is who benefits from the categorization of countries as well as whether the current classification is still relevant today. For example we have taken Australia, through which we will try to determine whether the classification of countries is still needed and if it still meets its original purpose - reducing differences between countries. In doing so we also rely on qualitative research, since this thesis examines relationship of Australians towards Aboriginal people and also animals. This can be very helpful to us in determining the level of development of the country, since it enables us insight into the situation of human rights of the minority, and also animal rights that are in many countries under-protected.

All this indicators will help us make a conclusion : Does Australia really belong in the true developed world ?

Key Words: Classification of countries, Australia, the development indices

KAZALO VSEBINE

SEZNAM KRATIC IN OKRAJŠAV	6
1 UVOD	7
1.1 STRUKTURA NALOGE.....	7
1.2 METODOLOŠKI PRISTOP	8
2 KLASIFIKACIJA DRŽAV	9
2.1 RAZVITOST PROTI NERAZVITOSTI.....	9
3 RAZVOJNI INDEKSI	12
3.1 BDP IN BDP NA PREBIVALCA	12
3.2 INDEKS ČLOVEKOVAGA– RAZVOJA.....	14
3.3 INDEKSI, KI MERIJO ENAKOPRAVNOST MED SPOLOMA.....	14
3.4 POLITIČNI INDEKSI.....	14
3.5 OKOLJSKI INDEKSI	16
3.6 INDEKS OTROKOVEGA RAZVOJA.....	17
4 AVSTRALIJA.....	18
4.1 ZGODOVINA	18
4.2 OSNOVNI PODATKI.....	18
4.3 POLITIČNI SISTEM	18
4.4 GOSPODARSTVO	19
5 KLASIFIKACIJA AVSTRALIJE.....	20
5.1 KLASIFIKACIJA AVSTRALIJE PO TODARU	20
5.2 KLASIFIKACIJA AVSTRALIJE PO RAZVOJNIH INDEKSIH.....	21
6 KVALITATIVNI KAZALCI.....	24
6.1 ODNOS AVSTRALCEV DO ŽIVALI.....	24
6.1.1 ŽIVALSKI VRTOVI IN ZAVETIŠČA	24
6.1.2 ŽIVINOREJA V AVSTRALIJI	25
6.1.3 ŠKODLJIVCI V AVSTRALIJI	25
6.1.4 AVSTRALSKA ZAKONODAJA O ŽIVALIH.....	26
6.1.5 VEGETARIJANSTVO V AVSTRALIJI.....	28

6.2 ODNOS DO DOMORODCEV	29
6.2.1 DRŽAVLJANSTVO V AVSTRALIJI – PRIMER ABORIGINI	29
6.2.2 PROBLEM IDENTITETE IN DRŽAVLJANSTVA ABORIGINOV	31
7 SKLEP	34
8 LITERATURA	36
KAZALO TABEL IN SLIK:	
Slika 6.1: Poraba mesa in mesnih izdelkov	28
Slika 6.2: Poraba sadja	28
Slika 6.3: Poraba zelenjave.....	28

SEZNAM KRATIC IN OKRAJŠAV

BDP – Bruto domači proizvod

BRIK – Brazilija, Rusija, Indija in Kitajska

CPI – Corruption Perceptions Index

EPI – Environmental Performance Index

GDI – Gender-related Development Index

GEM – Gender Empowerment Measure

HDI – Human Development Index

NEF – The New Economic Foundation

ZDA – Združene države Amerike

1 UVOD

Svet najprej obstaja kot ena celina, nato pride do tektonskih premikov, ki ga razdelijo na več celin. Te kmalu naseli človek, ki jih razdeli z mejami in vsa ta razmejevanja posledično pripeljejo do razvoja moderne države. Pojavi se mednarodna skupnosti in hkrati problem, ali so si države v mednarodnih in medsebojnih odnosih enakovredne ali ne. V odgovor na to se razvije klasifikacija držav, ki jo vodi oziroma razvija, kot je človeštvu znano, najmočnejši subjekt – razviti Zahod, kot poimenuje sam sebe. Že s tem si odgovorimo na zgornje vprašanje: enakovrednih odnosov med državami ni, vse ureja surova moč.

V diplomskem delu se bom ukvarjal s klasifikacijo, ki države deli na prvi – razviti svet, drugi ter tretji – nerazviti svet. Spraševal se bom, kdo ima koristi od take klasifikacije, ali so to korporacije, posamezne države, bonitetne agencije. Poskušal bom pokazati, da klasifikacija oziroma razvrščanje držav in družb po kakršnikoli kriterijih pomeni le eno: delitev sveta, katere končni cilj je individualizacija in avtomatizacija posameznika, bodisi posameznika v razvitih ali nerazvitih državah. Že v samem temelju je delitev držav namenjena le zaščiti kapitala ter omogočanje še nadaljnjega izkoriščanja držav tako prvega, drugega kot tretjega sveta.

To bom skušal dokazati na primeru predstavnice prvega sveta – Avstralije. V celotnem diplomskem delu bom poskušal vse dejavnike, tako gospodarske kot tudi družbene, ki postavljajo državo v prvi svet, relativizirati in prikazati, da Avstralija spada tako v prvi kot tudi tretji svet. To pomeni, da je klasifikacija, ki deli države med prvi, drugi in tretji svet, nesmiselna, neuporabna in namenjena ohranjanju statusa quo v odnosih med državami.

Cilj naloge bo tako odgovoriti, kdo ima največje koristi od kategorizacije držav in čeravno klasifikacija držav obstaja, ali še vedno služi svojemu prvotnemu namenu, in sicer zmanjšati razlike med državami in ne ohranjati stanja, kakršen je.

1.1 STRUKTURA NALOGE

Diplomsko delo je sestavljeno iz treh glavnih delov. Najprej je predstavljen teoretsko-metodološki del, kjer je razložena teorija klasifikacij držav. Nato sledi kvantitativno-metodološki del, ki je sestavljen iz mednarodnih kazalcev razvitosti oziroma razvojnih

indeksov, ki pomagajo razvrščati države v razviti in nerazviti svet. Predstavljena je njihova relevantnost in kritičen pogled na vsakega izmed njih.

V drugem delu sledi kratka predstavitev Avstralije in njena uvrstitev na podlagi teorije o klasifikaciji držav ter na podlagi razvojnih indeksov. Na koncu se bom pri klasifikaciji držav oprl tudi na kvalitativni pristop, in sicer bom poglobljeje preučil avstralski odnos do živali in domorodcev – Aboriginov. Sledi sklep, kjer so podani zaključki in ugotovitve. V zadnjem delu pa je priložen še seznam uporabljene literature.

1.2 METODOLOŠKI PRISTOP

V diplomski nalogi se poslužujem analitične in deskriptivne metodologije sekundarnih virov, torej knjig in strokovnih člankov. Za analizo sem uporabil tudi primarne vire, kot so poročila, objavljena na spletnih straneh, in dokumenti, s pomočjo katerih sem lahko ustvaril mnogo bolj zaokroženo celoto. Na voljo so mi bili članki in knjige v slovenskem in angleškem jeziku. V svoji raziskavi sem uporabljal tako kvantitativne kot tudi kvalitativne podatke, saj mi je prav uporaba obeh omogočila boljši vpogled v dogajanje v avstralski družbi.

2 KLASIFIKACIJA DRŽAV

2.1 RAZVITOST PROTI NERAZVITOSTI

Svet se neprestano spreminja, spremembe pa so danes še hitrejše kot nekoč, saj tehnologija omogoča povezavo celotnega sveta in s tem izmenjavo znanja, tehnologij itd. Kljub vsej globaliziranosti pa tudi dandanes prihaja do razlik med državami. Nekatere se razvijajo hitreje kot druge, spet druge so bile v zgodovini v privilegiranem položaju, kar izkoriščajo še danes. In če so nekatere v privilegiranem položaju, morajo obstajati tudi tiste druge – deprivilegirane, ki so bile v zgodovini izkoriščane in zatirane s strani prvih (Todoro 1997: 33). Na podlagi razvojnih razlik med državami se vzpostavi klasifikacija držav glede na razvojne indekse, prihodke držav, pismenost državljanov itn. Najbolj znana je klasifikacija, ki svet deli na prvi, drugi in tretji svet. V nadaljevanju bom predstavil, kako države umestiti na lestvico med prvim in tretjim svetom, treba pa je poudariti, da ta klasifikacija temelji predvsem na gospodarski rasti in ekonomskem razvoju. Na drugi strani pa imamo tudi kazalce, ki uvrščajo države na razvite oziroma nerazvite glede na odnos do okolja in soljudi.

Za države, ki pripadajo tako imenovanemu prvemu svetu, je značilna visoka gospodarska rast, demokratičen režim in delovanje pravne države, ki naj bi vsem prebivalcem zagotavljala enake možnosti za razvoj in odločanje v družbi. V teoriji velja kot nekakšen vzor za preostale države, ki ne izpolnjujejo teh standardov, vendar bom s pomočjo diplomske naloge poskusil prikazati, da so ti standardi mnogokrat zavajajoči in nepopolni. Države prvega sveta načeloma izhajajo predvsem iz nekdanjih kolonialnih velesil, kar spet priča o tem, da so se nekatere države sicer lahko razvile, a le pod pogojem, da so izkoriščale druge države. Države, ki so najbolj tipične predstavnice prvega sveta, so Združene države Amerike, Zahodna Evropa ter Avstralija, ki bo podrobno predstavljena tudi v mojem diplomskem delu.

Med države drugega sveta se uvršča predvsem države, ki izhajajo iz komunističnega bloka in so označene za mlade demokracije. Gospodarska rast in razvitost sta načeloma nižji kot pri državah prvega sveta, kljub temu pa je v mnogih državah drugega sveta veliko bolj poskrbljeno za socialno varnost ljudi. Državam drugega sveta je skupno le to, da so nekaj časa bile pod pol-demokratičnim režimom. V to skupino tako spadajo države Latinske Amerike ter Vzhodne Evrope.

Na koncu nam ostanejo še države tako imenovanega tretjega sveta, za katere je značilno, da so v vsej svoji zgodovini odvisne in podrejene državam prvega sveta; najprej kot njihove kolonije nato pa skozi gospodarsko odvisnost, ki obstaja še dandanes. Sam koncept tretjega sveta je nastal okoli leta 1950, v času hladne vojne, ko se je med države tretjega sveta štelo tiste, ki niso sodelovale v hladni vojni. Konflikt med Zahodom in Vzhodom je tako nadomestil konflikt med Severom in Jugom. Po koncu hladne vojne skušajo nekateri koncept revitalizirati, medtem ko drugi skušajo doseči ukinitvev pojma, saj naj bi izgubil svoj prvotni pomen (Berger 2004, 9-13).

Todaro (1997) našteje več značilnosti, ki so skupne državam tretjega sveta oziroma državam v razvoju, kar nadomesti pojem nerazvitih držav. Načeloma oba pojma stojita na trhljih temeljih, saj že sama beseda razvoj pomeni neko nedovršenost in nikoli zaključen proces. Potemtakem torej vse države izpolnjujejo kriterije, da spadajo v države v razvoju. Če pogledamo teh sedem značilnosti, ki so skupne državam v razvoju:

1. Nizek standard življenja, ki je odvisen od nizkih prihodkov, veliko neenakosti ne samo do razvitih držav temveč tudi znotraj države same (bogate elite proti revnemu sloju), slaba zdravstvena oskrba, nezadostna izobrazba, visoka smrtnost med novorojenčki, nizka življenjska in delovna doba ter občutek nemoči.
2. Nizka stopnja produktivnosti, kar je posledica dodane vrednosti na delavca, ki je v državah tretjega sveta občutno nižja kot v državah prvega. Za njen dvig so potrebne različne reforme, ki bi pospešile gospodarsko rast. Težava nastane, ko ugotovimo, da za mnogimi reformami v tretjem svetu stojijo države prvega sveta, katerih interes je ohranjati razlike med državami, zato lahko sklepamo, da je vsa pomoč razvitih držav vsaj ohranjanje statusa quo.
3. Visoka rast števila prebivalstva, ki ni sorazmerna s povečanjem državnega dohodka, kar še dodatno bremeni razvoj države. Dodatno pa se tudi povečuje razlika med revno večino in bogato manjšino v državi.
4. Visoka in naraščajoča stopnja nezaposlenosti in pod-zaposlenosti. Pri nezaposlenosti gre za ljudi, ki želijo delati, vendar za njih ni delovnih mest. Pod-zaposlenost pa pomeni, da ljudje sicer delajo, vendar delajo nepopoln delavnik, saj je njihovo delo predvsem sezonsko. Vse to v kombinaciji z visoko rodnostjo pomeni, da se težave nezaposlenosti in pod-zaposlenosti še dlje časa ne bodo znebili.

5. Odvisnost od kmetijstva in izvoza primarnih izdelkov. V državah tretjega sveta na podeželju živi približno 65 % vseh ljudi, medtem ko v državah prvega sveta ta delež znaša 27 %, res pa je, da se v obeh primerih delež zmanjšuje. Težave nastajajo predvsem pri izkoriščanju svojih virov, saj je njihova tehnologija zelo zastarela in neučinkovita. Poleg tega so odvisni od izvoza surovin in izdelkov z nizko dodano vrednostjo, katere pravo vrednost pridobijo šele v razvitih državah, kar ponovno pripelje do odvisnosti od razvitih držav.
6. Prevlada nepopolnih trgov in omejene informacije. Države v razvoju imajo veliko večji delež korupcije znotraj oblasti, saj nimajo potrebnih institucij, ki bi lahko izvajale nadzor. Tudi tu pa ne moremo brez vpletanja razvitih držav, saj njihovi gospodarski subjekti korupcijo izkoriščajo v svoje ekonomske namene, kar ima največje posledice prav pri prebivalstvu.
7. Odvisnost in ranljivost v mednarodnih odnosih. Ta zaključuje popolno sliko odvisnosti tretjega sveta od prvega, kajti slednji jim postavljajo vrsto pogojev, prek katerih lahko nerazvite države pridejo do tehnologij in kreditov, ki bi lahko pospešili gospodarsko rast. Omeniti še velja, da za nemoč v mednarodnih odnosih niso krive le države prvega sveta, temveč tudi domača oblast, katere interes je mnogokrat namenjen le bogatenju peščice. Tako se sredstva ne porazdelijo med prebivalstvo, temveč ostanejo v zasebnih rokah.

Na koncu je treba poudariti, da kriterije za klasifikacijo določajo tako imenovane razvite države, ki so jih že večkrat v zgodovini spremenile in tako dosegle, da so nekatere države, ki so se približale razvitim, ponovno padle med države tretjega sveta, saj niso dosegale novih standardov. Prav to pa se je izkazalo za dvorezen meč, kajti prav pri zadnjem srečanju držav glede podnebnih sprememb je Kitajska te kriterije izkoristila ter sebe predstavila kot državo v razvoju, kar je pomenilo, da ji ni bilo treba še bolj zmanjšati onesnaževanja, ki ga povzroča njeno gospodarstvo. Celotna mednarodna skupnost bi morala ponovno preučiti kriterije, ki razvrščajo države, kajti, kot vidimo, nekatere lahko to klasifikacijo obrnejo tudi v svojo korist in s tem povzročajo gromozansko škodo naravi in vsem v njej živečim bitjem.

3 RAZVOJNI INDEKSI

V nadaljevanju bom skušal prek različnih razvojnih indeksov prikazati, kakšno vlogo imajo pri kategorizaciji držav. Naj poudarim, da je topos vsakega indeksa zelo različen in hkrati lahko tudi subjektiven, čeprav jih njihovi izdajatelji poskušajo prikazati kot objektivne in nepristranske. Zavedati pa se moramo, da je v človeški kulturi zelo malo dejavnikov, ki bi jih lahko šteli za objektivne, kajti vsaka kultura ima svoj jezik in prek njega različen pogled na svet. Kako lahko kdorkoli ustanovi nek objektivni kazalec, ki določa, kam spada država, če pa smo vsi tako zelo omejeni s svojo lastno kulturo, vsak prevod drugih kultur pa je, kot pravijo antropologi, tako zelo popačen, da ga moramo jemati z veliko rezervo. Poleg te omejenosti pridemo tudi do drugega zelo pomembnega problema, in sicer do manipulacije s številkami, ki jih dopušča statistika.

3.1 BDP IN BDP NA PREBIVALCA

Začel bom s čisto klasičnim kazalcem ekonomske razvitosti, kar predstavlja bruto domači proizvod (BDP). BDP je najpomembnejši agregat nacionalnih računov in najboljše merilo celotne ekonomske aktivnosti in napredka. Ustvarili so ga Mednarodni denarni sklad, Evropska unija, Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj, Združeni narodi in Svetovna banka. Njihov glavni namen je bil, da na podlagi tega indeksa revnejše države lažje pridejo do kreditov svetovne banke. V indeksu BDP so upoštevane vse države, ki imajo nad 30 tisoč prebivalcev, zadnje štetje se je ustavilo pri številu 210 držav.

Za izračun se uporabljajo trije pristopi: proizvodni pristop meri BDP kot vsoto dodanih vrednosti rezidenčnih proizvodnih enot v osnovnih cenah in neto davkih na proizvode in storitve; - izdatkovni pristop meri BDP kot vsoto izdatkov za končno potrošnjo, bruto investicij ter razlike med izvozom in uvozom proizvodov; - dohodkovni pristop meri BDP kot vsoto primarnih dohodkov, razdeljenih rezidenčnim proizvodnim enotam (Statistični urad RS). Drug klasičen kazalec ekonomske razvitosti je BDP na prebivalca, ki je ponovno samo kvalitativni indeks, ki BDP deli s številom prebivalcev in tako dobimo nek pavšalen podatek, kajti večina kapitala ostaja v rokah elit.

Analitiki so dokazali povezavo med BDP, BDP na prebivalca in visoko pismenostjo, boljšo prehrano, zdravstvom in komunikacijsko tehnologijo, vendar le do meje 15 tisoč ameriških

dolarjev na prebivalca, kajti po tem se kvaliteta življenja ne izboljšuje več v takšni meri. To pomeni, da nenehna gospodarska rast le ni tako potrebna kot nam to prikazujejo politiki in gospodarstveniki po celem svetu. Poleg tega se je potrebno zavedati, da BDP predstavlja izključno samo finančni sektor in ne drugih (ne)gospodarskih dejavnosti. Zelo kritično na indeks BDP gledajo tudi v Evropskem parlamentu, kjer so prišli do spoznanja, da BDP ne predstavlja ekonomske blaginje, vendar le finančne naložbe, čisti dobiček, amortizacijo (The World Bank 2010a). Da je potrebno o vlogi indeksa BDP na novo premisliti, menijo tudi različni politiki in intelektualci, med drugim lahko omenim Josepha Stiglitz, Amartyja Sena in Nicolasa Sarkozyja. Njihov glavni cilj je, da se ne uporablja več indeksa BDP, ampak se vpelje nove koncepte klasifikacije držav.

Indeksa BDP kljub temu ostajata glavna kriterija Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada, ki države uvrščata na lestvico med razvite in nerazvite. Na podlagi tega pa so države upravičene do bolj ugodnih posojil oziroma kreditov. Prav prek institucij, ki so kot glavni kriterij za dodeljevanje kreditov vpeljale BDP, je prvi svet lahko uresničeval svojo neoliberalno politiko ter tako neposredno vplival na politiko, ki so jo morale voditi države tretjega sveta. Države prvega sveta so tako prihajale do poceni surovin, kar je bil tudi njihov prvi namen.

Poleg zgornjih indeksov bom v istem poglavju predstavil tudi Corruption Perceptions Index, ki meri prisotnost korupcije v posameznih državah. Indeks naj bi temeljil na različnih strokovnih raziskavah in na merjenju javnega mnenja, samo raziskavo pa vodi Transparency International, ki je civilnodružbena organizacija, ki skrbi za osveščanje ljudi o korupciji po vsem svetu. Uporabljajo lestvico od 1 (veliko korupcije) do 10 (malo korupcije). Predvsem skušajo izpostaviti, da je pri veliki večini držav končna ocena pod 5, kar pomeni, da ljudje po svetu zaznajo ogromno korupcije. Kritika tega indeksa izhaja predvsem iz kritike javnega mnenja, kajti to je glavni vir, na katerega se indeks navezuje in iz katerega črpa podatke. Javno mnenje je večkrat politično orodje, ki ga politične elite izrabijo, da ustvarijo ustrezno ozračje med prebivalci, zato je tu na mestu vprašanje o njegovi kredibilnosti in nepristranskosti (Transparency international 2010).

3.2 INDEKS ČLOVEKOVEGA RAZVOJA

Sedaj pa bom z ekonomskih indeksov prešel na indekse, ki se ukvarjajo z življenjem ljudi. Najbolj znan je človeški razvojni indeks oziroma Human Development Index (HDI), ki so ga leta 1990 ustvarili Združeni narodi z namenom ponovno poudariti, da morajo biti ljudje in njihove zmogljivosti edini kriterij za oceno razvoja države. HDI vključuje različne spremenljivke, iz katerih se nato izpelje merilo človekovega razvoja. Te spremenljivke so povprečna življenjska doba, dostopnost do izobrazbe oz. stopnja izobraženosti in tudi koliko ljudje prispevajo k boljšemu razvoju. Vendar so to le grobi in osnovni indikatorji, saj je vseh indikatorjev, ki pripomorejo h kredibilnosti HDI, ogromno (okoli 200). Razlog za nastanek indeksa se skriva v spodbujanju držav, da začnejo več vlagati v človekov razvoj in v institucije, ki imajo pri tem največjo vlogo. Kritika indeksa izhaja predvsem iz njegove omejenosti z indikatorji, izstopa predvsem to, da HDI indeks ne zajema okoljskega aspekta ter zanemarja politične in človekove pravice (Human development reports 2010a).

3.3 INDEKSI, KI MERIJO ENAKOPRAVNOST MED SPOLOMA

Našel sem dva indeksa, ki merita enakopravnost med spoloma, in sicer Gender-related Development Index (GDI), ki primerja dosežke žensk in moških na gospodarskem, znanstvenem in političnem področju, ter indeks Gender Empowerment Measure (GEM), ki meri, kakšen položaj imajo ženske v politiki in ekonomiji. To počne prek treh indikatorjev: število sedežev v parlamentu, ki jih zasedajo ženske, število žensk na zakonodajalskih, menedžerskih, strokovno-tehničnih položajih ter ocena razlike dohodka med spoloma. Kot kritiko teh dveh indeksov bi rad izpostavil, da ne prikazujeta realne slike, saj sta oba indeksa izrazito statistične narave in nam ne dasta vpogleda v položaj, ki ga zavzemajo ženske v domačem življenju, kajti ni samo zaposlitev tista, prek katere lahko merimo položaj spolov (Human development reports 2010b).

3.4 POLITIČNI INDEKSI

Sedaj pa prehajam na tri indekse, ki se ozirajo predvsem na politično stanje v državi. Začel bom z indeksom o demokraciji (Democracy index), ki so ga ustvarili pri Ekonomistu, kjer naj bi bili glavni indikatorji, po katerem razvrščajo države, naslednji: volilni sistem oz. proces,

civilne svoboščine, funkcionalnost vlade, politična participacija in politična kultura. Vendar je kredibilnost indeksa vprašljiva že pri metodologiji, kajti na vsa vprašanja nam ponujajo že vnaprej določene odgovore, kar pomeni, da so lahko rezultati zavajajoči in ne prikazujejo dejanskega stanja. Poleg tega javnomnenjske raziskave pri nekaterih državah nadomestijo strokovne ocene, saj same raziskave niso bile izvedene. Države so razvrščene po lestvici od 0 (najbolj avtoritarni režimi) do 10 (najbolj popolne demokracije) v štiri kategorije: demokracije (indeks 8–10), nepopolne demokracije (6–7,9), hibridni režimi (4–5,9) in avtoritarni režimi (0–3,9).

Vprašanje, ki se nam postavlja, je, kako meriti demokracijo, ko pa je že sam pojem demokracije težko definirati. Indeks tako sam vzpostavlja nekatere kriterije, ki so zelo blizu ameriškemu pojmovanju demokracije, kar pomeni, da se vzpostavljajo dvojna merila (The Economist). Tako vidimo, da čeprav je javno mnenje v ZDA, Veliki Britaniji in Avstraliji proti vojni v Iraku, tega politična oblast ne upošteva, a kljub temu vse tri države zasedajo relativno visoka mesta na tem indeksu. Drugi val kritik je namenjen viru indeksa in politiki, ki jo revija The Economist podpira, saj je ta izrazito neoliberalna. Zagovarja popolno svobodo trga in umik države iz gospodarstva ter odprodajo lastniških deležev v podjetjih, kar dodatno zamaje kredibilnost indeksa, saj se je neoliberalna politika v sedanji krizi pokazala kot zelo neučinkovita in nepripravljena na ukrepanje, posledično pa je ponovna oživitev gospodarstva v rokah držav in ne prostega trga. Indeks demokracije tako absurdno vzpostavlja politični diskurz in postaja znanstvena podlaga za klasifikacijo držav na prvi – demokratičen, zahodni svet in drugi – zaostali, manj razviti, tretji svet.

Drug indeks, ki sem ga prištel med politične indekse, je Press Freedom Index, kjer, kot že ime pove, merijo, kako svobodni so novinarji pri svojem delu in kakšen vpliv ima država na njihovo delo. Izdajajo ga Novinarji brez meja (Reporters without Borders), katerih glavne naloge so zaščita novinarjev, boj proti cenzuri in zakonodaji, ki bi spodkopavala svobodno novinarstvo, ter finančna podpira novinarjev, ki so zaprti zaradi političnega nasprotovanja oblasti. Prisotni so po celem svetu, letno pa izdajo poročilo, ki vključuje 175 držav na svetu. V poročilo so zajeti napadi na novinarje, cenzura, ki jo izvajata politika in uredništvo, zaplembe, nadzor ter dajanje navodil novinarjem, možnost neodvisnih preiskav, dajanje kritik s strani novinarjev, finančni pritiski in še bi lahko naštevali. Slabost tega indeksa je predvsem cehovstvo, saj novinarji sami ocenjujejo svoj položaj v državi. Vprašljivost metodologije se kaže tudi v tem, da temelji na posameznikovi percepciji medijske svobode. Tako moramo

upoštevati, da v tem indeksu veliko vlogo igra subjektivnost posameznika, poleg tega je raziskava omejena z vprašalnikom. Za tem se lahko skriva subjektivnost in ravno to, kar želi indeks svobode tiska razkriti (Reportes without borders 2010).

3.5 OKOLJSKI INDEKSI

S področja politike pa prehajam na okolje, kjer sem našel dva indeksa. Prvi je Happy Planet Index, ki opisuje življenje ljudi ter njihovo obnašanje do okolja in predstavlja vedno večjo protiutež ekonomskim indeksom, saj ekonomski razvoj ni njegova prioriteta. Prioriteta indeksa je kakovost življenja, tako življenje posameznika kot tudi življenje družbe. Ustvarila ga je neodvisna skupina, ki deluje pod imenom NEF (The New Economic Foundation). Happy Planet Index zajema tri kriterije, in sicer pričakovano življenjsko dobo, zadovoljstvo z življenjem ter ekološki odtis na prebivalca. Na njihovi spletni strani najdemo rezultate držav, poleg tega pa si lahko izmerimo svoj ekološki odtis. Države so razvrščene na lestvici med 0 (najslabši življenjski pogoji, visoki izpusti ogljikovega dioksida) in 100 (visoka življenjska doba, visoka samo-percepcija sreče in majhen ekološki odtis na prebivalca). Podatke o življenjski dobi se pridobiva na podlagi statističnih podatkov držav, samo-percepcija sreče oziroma zadovoljstvo z življenjem se meri na podlagi vprašalnika, ekološki odtis pa se meri s pristopom, ki sta ga predstavila ekologe Mathis Wackernagel in William Rees, vsebuje pa dejanski izpust emisij ogljikovega dioksida posameznika in zajema vsa sredstva, ki jih ta uporablja glede na velikost zemljišč, ki so posamezniku na voljo v državi, ter glede na velikost poraslih zemljišč, ki črpajo emisije ogljikovega dioksida iz ozračja.

Happy Planet Index deluje na osnovi črne skrinjice, "inputi" predstavljajo naravne vire, "outputi" pa kakovost življenja. V črni skrinjici se naravni viri skozi gospodarske in družbene mehanizme pretvarjajo v realno stanje, ki ga ljudje ocenjujemo, in na podlagi ocene dobimo rezultat o kakovosti življenja. Kritika indeksa lahko izhaja iz tega, da indeks ne pokaže procesov delovanja mehanizmov znotraj črne skrinjice. Poleg tega pa je samo-percepcija sreče in tudi življenja zelo subjektiven kriterij, saj je dožemanje življenja odvisno od družbe, kulture, lahko tudi od države same. Vprašljivo pa je tudi, koliko populacije pokriva indeks. Poleg tega indeks ne zajema socialnih in ekonomskih kazalcev, ki pa so bolj izpostavljeni v drugih indeksih (Freedom house 2010).

Drugi okoljski indeks je Environmental Performance Index (EPI), ki vključuje 162 držav in 25 različnih indikatorjev, ki so razvrščeni v šest kategorij: zaščita okolja, onesnaženje ozračja, vodni viri, biološka raznovrstnost in habitati, naravni viri in klimatske spremembe. Kljub razmeroma številnim indikatorjem je glavna kritika indeksa pomanjkanje nekaterih podatkov za posamezne države in njihova relevantnost, na katerih pa v osnovi stoji cel indeks. Usmerjen je predvsem na zdravje ljudi in na stabilnost ekosistema (Environmental performance index 2010).

3.6 INDEKS OTROKOVEGA RAZVOJA

Naslednji indeks govori o možnosti razvoja otroka ter o izobraževalni situaciji v državah (Child Development Index), ki meri možnost izobrazbe, zdravstvene oskrbe in vzgoje. Indeks je ustvarila neodvisna fundacija Save the Children, katere glavni namen je opozoriti in pritiskati na države in njihove vlade glede neustrezne zdravstvene oskrbe, pomanjkanja hrane in izobraževanja ter zagotavljanja varnosti otrokom, ki so v naši družbi najbolj deprivilegirana skupina, saj nima pravice sodelovati pri političnih odločitvah, ki zadevajo tudi njih same.

Avtorji se zavedajo, da je indeks omejen, saj gleda na populacijo kot celoto in tako zanemarja razne anomalije, kot jo predstavljajo manjšine ali domorodci, zato skušajo indeks ustrezno nadgraditi, da bi znal prikazati razlike znotraj posameznih držav, pokrajin in tudi razlike med etničnimi skupinami (Save the Children 2010).

4 AVSTRALIJA

4.1 ZGODOVINA

Avstralija se je s 1. januarjem 1901 osamosvojila in postala avtonomna država, čeprav so šest britanskih kolonij, ki so bile ustanovljene na avstralskem ozemlju, večinoma upravljali iz Londona. Leta 1931 se je z Westminsterskim zakonom britanski parlament zaobljubil, da ne bo več sprejemal zakonov za članice Commonwealtha. Od takrat je Avstralija popolnoma avtonomna država, čeprav so povezave z Britanijo ostale. Tako ni nič presenetljivega, da lahko potegnemo mnoge vzporednice med Avstralijo in Britanijo, tako na področju političnih sistemov, kulture in tradicije (Ferfila 2003, 172).

4.2 OSNOVNI PODATKI

Avstralija meri 7.686.850 kvadratnih kilometrov in je šesta največja država na svetu. Je najmanjša celina na svetu, hkrati pa največji otok. Ima le 20,6 milijona prebivalcev in je najmanj naseljen kontinent na svetu. Največji del države predstavlja puščava, večina prebivalstva pa živi na jugovzhodni obali. Glede na to, da spada med razvite države (BDP na prebivalca je po pariteti kupne moči enak tistemu v skandinavskih državah), je presenetljivo, da ima relativno visoko rast prebivalstva, kar je posledica velikega števila imigrantov (približno 80 tisoč do 100 tisoč letno). Etnični problemi so redki, edina manjšina, ki je zapostavljena, so domorodci Aborigini, ki predstavljajo le 1,5 odstotka prebivalstva.

4.3 POLITIČNI SISTEM

Avstralijo sestavlja šest zveznih držav, vsaka ima svojo vlado. Vodja države je kraljica Elizabeta II., ki jo zastopa generalni guverner Quentin Bryce, predsednica vlade je Julia Gillard.

Najvišji zakon Avstralije predstavlja njihova ustava, ki je zelo podobna ameriški, po kateri je tudi sestavljena. Ustavo morajo tako spoštovati vsi parlamenti, sodišča in prebivalstvo. Pristojnosti zvezne vlade so v ustavi opredeljene posamično, vse druge pristojnosti pa so

delegirane na nivo federalnih držav. Zvezni vladi so tako dana pooblastila na področjih obrambe, zunanjih zadev, mednarodne trgovine, imigracije, carin in davkov ter poštnih služb, medtem ko preostala področja vodijo državne vlade (Ferfila 2003, 173).

Konservativna koalicija Liberalne in Nacionalne stranke, ki je na predčasnih parlamentarnih volitvah oktobra 2004 že četrtič zapored dobila mandat za sestavo vlade, je bila na volitvah novembra 2007 poražena.

4.4 GOSPODARSTVO

Gospodarska dejavnost je osredotočena predvsem na vzhodno obalo, kjer tudi živi večina prebivalstva. Zaradi nizke ravni domačega varčevanja je bil razvoj gospodarstva v preteklih letih močno odvisen od tujih naložb, odliv dobičkov od teh naložb pa je pomemben generator primanjkljaja tekočega računa. Kot v večini razvitih držav tudi v Avstraliji prevladujoči delež BDP ustvarijo storitve (okoli 80 odstotkov), med katerimi so najpomembnejše finančne, nepremičninske, poslovne in trgovinske, najhitrejšo rast pa beležijo telekomunikacijske storitve. Avstralija je ena največjih proizvajalk pšenice, sladkorja, svinca, bakra, cinka, niklja, aluminija, zlata in dragih kamnov na svetu. Kmetijski sektor in rudarstvo, ki imata v BDP skupaj približno 8-odstotni delež, prispevata 70 odstotkov izvoza blaga in tvorita najpomembnejšo osnovo za industrijsko proizvodnjo, kjer je najpomembnejša izvozna panoga predelava kovin in mineralov. Avstralija je tudi ena redkih držav, kjer trgovinska menjava z državami v razvoju (predvsem iz Azije, delno pa tudi iz Afrike) predstavlja dobro polovico.

5 KLASIFIKACIJA AVSTRALIJE

5.1 KLASIFIKACIJA AVSTRALIJE PO TODARU

V zgornjem delu je na grobo predstavljena Avstralija, njen politični sistem, zgodovina in gospodarstvo. Če sklepamo po zgornjem opisu, lahko Avstralijo z lahkoto prištejemo k državam prvega sveta. Tudi po Todaru (1997) Avstralija ustreza vsem kriterijem za uvrstitev v prvi svet. Gospodarska rast pred krizo je bila visoka, gospodarstvo pa sedaj dobro okreva. Je tehnološko napredno in izdeluje izdelke z višjo dodano vrednostjo, zanj pa je značilna tudi visoka produktivnost. Prevladujejo predvsem terciarne in kvartarne ekonomske dejavnosti. Edino, pri čemer Avstralija izstopa in se zato posledično približa državam tretjega sveta, je velik delež primarnega gospodarstva, saj je v Avstraliji zelo pomembna kmetijska panoga ovčereja. Kljub temu je potrebno omeniti, da prevladuje eksterna živinoreja, kar pomeni, da je vložek vanj majhen, medtem ko je prihodek velik.

Poleg tega Avstralija ustreza vsem demokratičnim kriterijem zahodnega sveta, saj izvaja redne volitve, oblast se deli na tri veje, ki so med seboj neodvisne, varuje delovanje pravne države, ki zagotavlja temeljne človeške svoboščine in pravice. Prav pravna država zagotavlja urejene razmere tudi na področju gospodarstva, saj ima Avstralija ustrezne instrumente za preprečevanje korupcije in gospodarskega kriminala. Avstralija je tudi država z visokim standardom življenja, obenem pa kot socialna država skrbi za najrevnejši del prebivalstva, tako da imajo vsi dostop do šolstva, zdravstva in socialnih transferjev. Kljub temu da Avstralija kot razvita država zagotavlja dostojno življenje, pa rast števila prebivalcev ostaja na ravni drugih držav prvega sveta, kar jo ponovno uvršča mednje.

Avstralija igra veliko vlogo tudi v mednarodni skupnosti, saj je močan vojaški, gospodarski in politični subjekt. Ima močne mednarodne zaveznike, s tem mislim predvsem na Združene države Amerike in Veliko Britanijo, saj prav oni tvorijo največjo vojaško navezo pri ofenzivi na Bližnji vzhod. Prav ta vojaška naveza navsezadnje igra veliko vlogo tudi pri gospodarskem in političnem sodelovanju.

5.2 KLASIFIKACIJA AVSTRALIJE PO RAZVOJNIH INDEKSIH

Najprej bom pokazal, kam naj bi spadala Avstralija, če kot kazalce upoštevam razvojne, politične, kulturne in druge indekse, ki so mi pomagali pri klasifikaciji držav, v mojem primeru Avstralije. Začel bom z manj kompleksnimi, ki naj bi bili najbolj objektivni, saj so vsi rezultati izraženi samo v količini denarja, nato pa bom prešel do indeksov, ki opisujejo zadovoljstvo ljudi, za kar vemo, da je veliko bolj kompleksno in ni odvisno le, koliko denarja pride na prebivalca države. Najprej bodo tako prišli na vrsto kvantitativni indeksi, nato pa indeksi, v katerih poleg kvantitativnih podatkov nastopajo tudi nekateri kvalitativni segmenti.

Avstralija se po velikosti BDP uvršča na relativno visoko mesto, in sicer na štirinajsto z zneskom 1.012.217 dolarjev (The World Bank 2010b). Vendar nam to glede dejanskega stanja v državi pove zelo malo, saj so na primer vse države BRIK pred njo. Za te države pa je znano, da so njihovi politični in gospodarski sistemi zelo različni. Gospodarska rast (0,5 %) uvršča Avstralijo na 13. mesto, seveda v času krize (Trading Economics).

Malo več o dejanskem stanju bi pričakovali od BDP per capita oz. BDP na prebivalca, kjer Avstralija zaseda 27. mesto s 34.040 dolarji na prebivalca, kar je še vedno zelo visoko mesto, vendar zopet ne-relevanten podatek, ko pa vemo, da je 90 % kapitala v rokah zelo majhne elite in nam to razbijanje BDP-ja na neko povprečje pravzaprav ne pove veliko (The World Bank 2010a). Rast stroškov oz. inflacija Avstralijo uvršča na 19. mesto, medtem ko je po številu nezaposlenih na 13. mestu, in sicer s 5,5 % nezaposlenih. Vsi ti podatki prihajajo iz istega vira, in sicer iz Svetovne banke. Kot zanimivost naj povem, da nikjer na njihovi spletni strani nisem našel podatkov o sivi ekonomiji in korupciji. Ta podatek sem našel na spletni strani Transparency International, kjer je Avstralija ocenjena z visoko oceno 8,7, kar pomeni, da so strokovne raziskave in javnomnenjske raziskave prišle do zaključka, da je v Avstraliji korupcija prisotna, vendar ne v veliki meri (Transparency International 2010).

Iz zgornjih indeksov, ki so večinoma strogo kvantitativne in ekonomske narave, sem prišel do zaključka, da Avstralija po klasifikaciji, ki sta jo ustvarili Svetovna banka in Mednarodni finančni sklad, spada v razviti prvi svet. Dejansko pa nam o realnem stanju v državi, v našem primeru v Avstraliji, o kakovosti življenja in počutju ljudi ne pove ničesar. Klasifikacija je več kot očitno namenjena samo vodilnim finančnim institucijam, ki na podlagi BDP-ja odločajo, katere države so upravičene do kreditov.

Sledijo indeksi, ki so prav tako kvantitativne narave, vendar njihov namen ni meriti ekonomske moči države, temveč dajejo več poudarka na kakovost življenja prebivalcev. Po indeksu HDI Avstralija, presenetljivo, zaseda visoko drugo mesto, pred njo se nahaja samo Norveška, kar nam daje lep vpogled v to, da BDP ne igra tako velike vloge pri človeškem razvoju in da je državna politika tista, od katere je odvisno, kako zadovoljni bodo prebivalci s kakovostjo življenja. To v grobem pomeni, da ima lahko država ogromen BDP, vendar če ima zgrešeno politiko, potem to ne bo imelo nikakršnega vpliva na zadovoljstvo ljudi (Human development reports 2010a). Kar zadeva indekse, ki merijo enakopravnost med spoloma, se Avstralija uvršča zelo visoko (2. mesto), poleg tega je v zadnjih letih vedno napredovala, kar pomeni, da vedno znova izboljšuje enakopravnost med spoloma (Human development reports 2010b). Avstralija se je enako dobro odrezala pri Child Development Indexu, kjer zaseda 16. mesto med 136 državami, medtem ko si pri izobraževalnem indeksu deli prvo mesto. Kljub temu moramo biti do rezultatov zadržani, saj je v ospredju spet izobraževalni sistem, ki ga poznamo na Zahodu, vsi drugi so neposredno označeni za slabe. Poleg tega bi se Avstralija odrezala mnogo slabše, če bi raziskava temeljila samo na domorodcih, ki so še dandanes močno zapostavljeni in tarča zlonamernih nagajanj (Save the children 2010).

Kot smo lahko videli po Todorovi klasifikaciji, Avstralija spada med demokratične države, kar potrjuje tudi Democracy Index, kjer se je Avstralija, kot popolna demokracija, uvrstila na 10. mesto z oceno 9,09, pri čemer se moramo zavedati, da ta indeks vodi ameriška revija, kjer jim je definitivno blizu avstralski politični sistem, saj je že sama avstralska ustava kopija ameriške, ob strani pa pustimo tudi dejstvo, da je poleg Velike Britanije Avstralija eden ključnih zaveznikov ZDA pri vojaških spopadih na Bližnjem vzhodu (The economist). Na politični režim, ki ga izvaja Avstralija, lahko navežemo tudi Press Freedom Index, kjer je Avstralija v zadnjem letu poskočila z 28. na 16. mesto, kar je pokazatelj, da se položaj novinarjev v Avstraliji izboljšuje. Po indeksu svobode, ki ga uvaja Freedom house, Avstralija zaseda položaj svobodne države, kar jo še dodatno učvrsti med državami prvega sveta (Freedom house 2010).

Na edinem področju, mogoče v prihodnosti tudi na najpomembnejšem, kjer se je Avstralija slabo odrezala, so okoljski indeksi. Avstralija po Happy Planet Indexu zaseda 102. mesto in to je sploh prvi indeks, ki je ne uvršča v sam vrh. Razlog za to je zelo enostaven. Drugi indeksi merijo predvsem nekaj, kar je celemu Zahodu samoumevno, medtem ko ta indeks meri odnos držav do okolja in kaj države delajo za dobro okolja. Kot vemo, ima Avstralija zelo razvito

eksterno živinorejo, ki pa je velik onesnaževalec okolja. Po drugi strani pa se v Avstraliji ogromno uporablja cestni in letalski promet, kar še dodatno poveča količino izpustov ogljikovega dioksida (Happy planet index 2010). Tudi pri Environmental Performance Indexu se Avstralija ne odreže najbolje, saj se je znašla na 50. mestu, kar ponovno priča o tem, da je okoljska problematika v državah prvega sveta oziroma pri večjih državah zelo zapostavljena in da mnoge manjše države naredijo veliko več za reševanje okoljskih težav, čeprav je Slovenija, ki zaseda 55. mesto, daleč od tega (Environmental performance index 2010).

6 KVALITATIVNI KAZALCI

6.1 ODNOS AVSTRALCEV DO ŽIVALI

V nadaljevanju sem poskušal poiskati čim več relevantnih podatkov, ki bi mi omogočili vpogled v odnos Avstralcev do živali, tako do hišnih ljubljencev kot divjih živali, in do živinoreje oziroma v avstralskem primeru do ovčereje. Najprej sem se odločil poiskati podatke o živalskih vrtovih, predvsem koliko jih je in v kakšnem stanju so. Že vnaprej naj povem, da zaradi velikega števila vseh z živalmi povezanih ustanov v Avstraliji nisem prebrskal vseh njihovih spletnih strani, vendar sem jih izbiral naključno, zato dopuščam možnost, da se je v mojem raziskovanju našla tudi kakšna dezinformacija. Prav prek avstralskega odnosa do živali in okolja bom poskušal prikazati, med katere države spada Avstralija.

6.1.1 ŽIVALSKI VRTOVI IN ZAVETIŠČA

Prvi živalski vrt v Avstraliji, v Melbournu, so leta 1862 ustanovili Evropejci, ki so bili navdušeni nad avstralsko floro in favno. Dandanes živalski vrtovi v Avstraliji predstavljajo stik ljudi z naravo. Ponudijo jim tudi okoljsko izobrazbo, predvsem pa skušajo pokazati, kako resen problem je izumiranje ogroženih živalskih vrst. Avstralski vrtovi se delijo na zasebne in javne, v smislu lastnine seveda. Imajo splošne pa tudi zelo specifične vrtove, kjer lahko vidite na primer samo plazilce. Na spletu sem našel podatek, da naj bi v Avstraliji bilo okoli 270 živalskih vrtov, upoštevati pa je treba, da ima že praktično vsak večji hotel nek predel z živalmi, tako da podatek ni popolnoma zanesljiv (Hot frog 2010). Večjih živalskih vrtov naj bi bilo okoli 70. Vrtovi igrajo veliko vlogo pri ohranjanju ogroženih vrst, kar se mi zdi zelo pozitivno, nekateri pa imajo celo programe, s katerimi živali izpuščajo v naravno okolje (Zoos Victoria).

Poiskal sem tudi podatke o zavetiščih in narodnih parkih ter prišel do naslednjih ugotovitev: zavetišč naj bi bilo 55, vendar je tukaj potrebno poudariti, da gre za zavetišča divjih živali, medtem ko naj bi bilo narodnih parkov okoli 90. Narodni park je zaščiten območje, kjer je lov prepovedan in kjer imajo tudi obiskovalci omejen dostop in se morajo vesti okolju prijazno. Ko sem prebiral njihove spletne strani, sem ugotovil, da so določena zavetišča obenem tudi živalski vrtovi. Te seveda lahko tako tudi tržijo in za vstop pobirajo vstopnino,

zato so določeni objekti šteti dvakrat. Ponekod so zavetišča združena s farmami oziroma kmetijami.

6.1.2 OVČEREJA V AVSTRALIJI

Ena izmed posebnosti v Avstraliji je ovčereja, saj volna, ki jo pridobijo od ovac, predstavlja pomemben delež v avstralskem izvozu. Poznamo dve vrsti kmetijstva, in sicer intenzivno in ekstenzivno, med slednjo spada tudi ovčereja. Ekstenzivno kmetijstvo pomeni, da ljudje vanj vlagajo zelo malo, kar v primeru ovčereje pomeni, da so ovce večji del leta prepuščene same sebi. Tudi razvoj države, ki spada v tako imenovani prvi svet, ni spremenil načina rejenja ovac, tako da je še dandanes ogromno poginov na mnogo pašnih območjih. Tako je v obdobju med letoma 1982 in 1986 bila povprečna umrljivost ovac 6,2 %, novejša raziskava pa so pokazale, da je umrljivost ostala na isti ravni. Velik problem predstavlja tudi pogin jagnjet, saj jih približno 20 % pogine v nekaj tednih po rojstvu. Najštevilčnejši vzroki smrti so muhe flystrike, ki svoja jajčeca odlagajo na pašnih območjih, ovce ta jajčeca zaužijejo in ko se v trebušni votlini razvijejo črvi, se ovca neha prehranjevati in posledično umre. Rešitev je v kemičnih preparatih, ki so zelo dragi in jih večina kmetov ne uporablja, tako so ovce še vedno podvržene trpljenju in umiranju. Drug razlog je, da so ovce ob skotitvi prepuščene same sebi, kar pomeni, da je ob morebitnih težavah ogroženo tako življenje ovac kot jagnjet. Razlog za visoko smrtnost je tudi striženje ovac. Ovce so po striženju veliko bolj občutljive na vremenske razmere, zato veliko število ovc pogine 30 dni po striženju. Vlada je sicer vložila ogromno sredstev v razvoj cepiva proti muhi flystrike, poleg tega je okrepila nadzor nad pogini ovac, vendar kljub temu smrtnost ostaja na isti ravni kot je bila pred leti, kar pomeni, da vladne politike glede zaščite ovac niso bile uspešne (Animal Liberation 2010).

6.1.3 ŠKODLJIVCI V AVSTRALIJI

V Avstraliji se spopadajo tudi z vdorom neavtohtonih živali, ki so v Avstralijo prišle skupaj s priseljenci, medtem pa so se tako namnožile, da so začele ogrožati avtohtone živalske vrste, na nekaterih področjih ogrožajo tudi poljedelstvo. Med tako imenovane škodljivce spadajo zajci, ptiči, divji psi, miši, lisice in divji prašiči, ki s svojimi prehranjevalnimi navadami pomenijo grožnjo za okolje in poljedelstvo, zato v Avstraliji že dlje časa vodijo politiko, ki skuša zmanjšati število teh živali. Načeloma lahko ljudje v Avstraliji vsako žival, ki škodi

njihovim interesom, označijo za škodljivca. Že sama definicija, katere živali lahko štejemo za škodljivce, sledi ekonomski logiki, saj se sešteje vsa škoda, ki jo živali povzročijo, ter vse prednosti, ki jih prinašajo. Če torej žival povzroča več škode kot koristi, je označena za golazen, ki jo je potrebno iztrebiti. McLeod (2004) v nacionalni študiji, ki preučuje škodo, ki jo povzročijo živali, ocenjuje na 373,8 milijona dolarjev, zato lahko razumemo strogo politiko, ki jo Avstralci izvajajo nad živalmi. Vseeno pa je potrebno poudariti, da je tudi za prekomerno število živali kriv človek, saj je on tisti, ki jih je pripeljal v novo okolje.

Avstralska vlada je tako ustanovila več javnih agencij, ki so zadolžene za reševanje težav s problematičnimi živalmi, vendar so te agencije predvsem svetovalne narave, saj je na koncu lastnik zemlje tisti, ki mora poskrbeti, da se živali ne razmnožujejo prekomerno (Feral 2010). Skozi zgodovino je Avstralija vodila zelo agresivne politike glede iztrebljanja živali, saj je na primer leta 1950 z virusom myxomatosis izbrisala od 95 % do 100 % zajčje populacije (Animal Control 2010). Kljub mnogo raziskavam, narejenim v smeri zmanjšanja populacije na bolj human način, ključno sredstvo za zatiranje živali še vedno ostaja strup, odstrel in uničevanje njihovega življenjskega prostora.

6.1.4 AVSTRALSKA ZAKONODAJA O ŽIVALIH

Sedaj bom prešel na avstralsko zakonodajo, prek katere bom skušal prikazati, kakšen odnos do živali imata vlada in politika ter kako delujeta na teh področjih. Ustava nikjer ne omenja pravic živali, zato to urejajo zakoni regionalnih držav in se od države do države razlikujejo, čeprav direktive vsi dobivajo iz zvezne vlade. Edina zakonodaja, ki je predpisana za vse zvezne države, je zakonodaja, ki ureja uvoz in izvoz živih živali. Ti zakoni skrbijo tako za izvoz/uvoz psov, mačk, konj ter drugih domačih živali. Nadzorujejo tudi izvoz/uvoz živine in njihove licence, poudarek pa dajejo preiskavam smrti živali, do katerih pride med prevozom. Avstralija je namreč ena izmed vodilnih izvoznic goveda in ovac, kjer prevoz poteka po morju (Sharman 2005). Leta 2004 so izvozili 3,3 milijona ovac in 0,6 milijona govedi. Na tem področju so bile storjene tudi občutne izboljšave, tako da število smrti konstantno pada. Uvedli so tudi naslednji sistem: vsaka ladja ima svojega nadzornika, ki beleži pogine, starost, število, praktično vse, kar zadeva živali, ki jih izvažajo. Spet pridemo do vprašanja, ali to delajo zato, ker mrtvih živali ne morejo prodati, ali pa jim je dejansko nekaj do tistih nekaj ovac, saj je v raziskave vlagala avstralska industrija živali in ne vlada oziroma država. Od leta

1991 so uvedli kar nekaj zahtev, ki so občutno znižale število poginov, tako so znižali starost živali za transport, hitrejši transport (pet dni, namesto deset ali več), boljša oprema ter boljši menedžment (Norris 2005).

Na ravni zvenih držav pa so bili sprejeti naslednji zakoni: *Animal Welfare Act*, *Prevention of Cruelty to Animals Act*, *Animal Care & Protection Act*, ki se vseskozi posodablajo. Ti zakoni naj bi urejali vse od odstrela divjih živali do živalskih vrtov, zavetišč, narodnih parkov, urejajo tudi področje, kako lahko živali uporabijo v raziskovalne namene ... Sprejeli so pa tudi zakone, ki urejajo zaščito ogroženih živali (*Nature Conservation Act*, *Threatened Species Protection Act*, *Flora and Fauna Guarantee Act*, *National Parks and Wildlife Act*, *Territory Parks & Wildlife Conservation Act*).

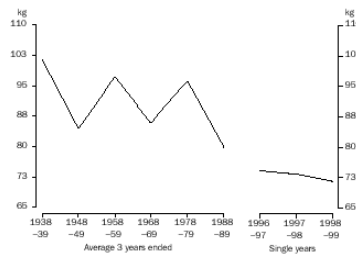
Po mnenju direktorja zavoda za živali Avstralije Glenys Oogjes večina Avstralcev meni, da prav vsi ti zakoni preprečujejo zlorabe živali. Hkrati tudi pove, da so v Avstraliji ogromne kazni, ki preprečujejo krutost nad živalmi, saj kazen lahko znaša tudi do 75 tisoč dolarjev oziroma zaporna kazen do pet let. Vsak, ki je že bil obsojen, se ne sme nikoli več ukvarjati z živalmi. Kljub vsemu temu pa vseeno opozarja na kup lukenj v avstralskih zakonih, ki dopuščajo možnost, da se živali "muči" legitimno. Eden od primerov, na katere Oogjes opozarja, je državna politika proti nezaželenim živalim, ki dovoljuje poboje živali pod določenimi pogoji, ki naj bi zmanjšali krutost. Drug primer, ki ga izpostavi, je športni ribolov, ki ga politika spet dovoljuje, da se lahko turisti izživljajo. Tudi sama zaščita rib ni enaka drugim vrstam, glavni razlog za to pa naj bi bilo to, da ribe ne morejo izkusiti mučenja, čeprav je znanstveno dokazano, da ribe, prav tako kot druge živali, enako, če ne celo bolj, čutijo bolečino.

Prav tako politika dopušča lov in odstrel (ne)divjih živali, ki jih je nujno pokončati. Lov v Avstraliji regulira država. Lovci potrebujejo licenco, ki naj bi jo lahko pridobil samo tisti, ki bo živali ubijal humano. Podatkov o lovskih družinah na žalost nisem našel, vendar sem prišel do podatka, da je tudi v Avstraliji zelo razširjen divji lov, ki dodatno ogroža obstoj nekaterih vrst živali. Oogjes tudi omenja, da avstralska zakonodaja ne ščiti vseh živali, predvsem rib in živinoreje, kljub vsemu pa se stanje zaradi nenehnega pritiska nevladnih organizacij za pravice živali izboljšuje (Oogjes 2008). V Avstraliji naj bi delovalo 37 nacionalnih organizacij, ki se borijo za pravice živali in jim pomagajo preživeti, veliko pa je tudi raznih think tankov, ki skušajo pomagati živalim. Eden takih je think tank Voiceless, kjer živalim nudijo pravno zaščito (Animals Australia 2010).

6.1.5 VEGETARIJANSTVO V AVSTRALIJI

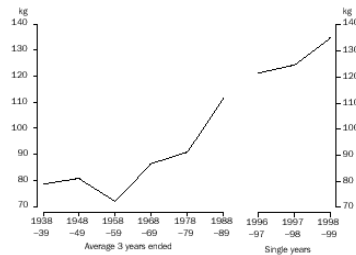
Nazadnje se bom dotaknil še vegetarijancev v Avstraliji. Njihov delež med vsemi naj bi znašal 2 % populacije, starejše od 18 let. Zanimiva pa sta naslednja podatka: 18 % naj bi jih raje imelo zelenjavne obroke, medtem ko naj bi 29 % ljudi preziralo vegetarijanske obroke. Zanimiv je tudi izsledek, da uživanje zelenjave in sadja z leti narašča, medtem ko se uporaba mesa z leti manjša.

Slika 6.1: Poraba mesa in mesnih izdelkov

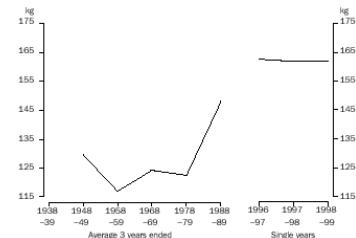
Vir: Vegetarian network Victoria (2010).

Slika 6.2: Poraba sadja

Vir: Vegetarian network Victoria (2010).

Slika 6.3: Poraba zelenjave

Vir: Vegetarian network Victoria (2010).

Iz zgornjih grafov je razvidno, da poraba mesa pada, medtem ko poraba zelenjave in sadja zanesljivo narašča. V celotni Avstraliji je 18 vegetarijanskih oz. veganskih organizacij.

Kot pri vsaki stvari tudi pri odnosu do živali vidimo, da ima dve plati. Na eni strani vidimo strogo zakonodajo z visokimi kaznimi za mučenje živali, spet na drugi pridemo do spoznanja, da Avstralija ogromno vlaga v poboj nezaželenih živali z opravičilom, da ogrožajo življenjski prostor. Do enakega zaključka pridemo tudi pri ovčereji, kjer se zadeve, kljub visokim naložbam za zmanjšanje smrtnosti, ne spremenijo. Ena izmed rešitev je v spremembi prehranjevalnih navad ljudi, kar po zgornjih grafih Avstraliji uspeva, vendar hkrati ugotavljamo, da se zmanjševanje porabe mesa in povečanje porabe zelenjave ustavlja in stagnira in tu je ena izmed možnosti, ki jo lahko Avstralija bolj učinkovito izkoristi.

6.2 ODNOS DO DOMORODCEV

6.2.1 DRŽAVLJANSTVO V AVSTRALIJI – PRIMER ABORIGINI

V nadaljevanju se bom lotil problematike Aboriginov v Avstraliji in njihovih državljskih pravic. Te naj bi bile univerzalne za vse prebivalce sveta. Jaz pa bom skušal pokazati, da so Aborigini v Avstraliji še vedno deprivilegirano ljudstvo, ki ne uživa enakih možnosti za razvoj kot njihovi beli so-prebivalci. Ta kriterij mi bo v pomoč pri kategorizaciji Avstralije.

Od začetka kolonizacije Avstralije so Aborigini, prvotni prebivalci, veljali za manjvredna bitja, ki so jih Evropejci preganjali, pobijali in zaslužnjevali. Odnos se skozi zgodovino ni kaj dosti spreminjal, tako imajo Aborigini težave še v sodobni demokratični Avstraliji. Že na začetku so Evropejci uvedli rasno politiko, ki je ločevala Aborigine od belcev, to je bilo obdobje rasne segregacije. Danes pa imajo Aborigini priznano neko stopnjo avtonomije, tako da se lahko sami odločajo o ekonomskem, političnem, kulturnem in socialnem življenju.

Zavedati se je potrebno, da so ime Aborigini domorodcem nadedli Evropejci ter da so imeli staroselci lastna imena za svoja plemena in skupine, tako da se še danes Aborigini pravzaprav nimajo za Aborigine. To ponovno kaže na superiornost belcev. Tudi status domorodcev so jim priznali šele leta 1967, ko je bil izveden referendum o njihovi prihodnosti. Svojo nedemokratičnost je Avstralija izkazala prav z izvedbo tega referenduma, saj večina nikoli ne sme odločati o pravicah manjšine, saj so te univerzalne ne glede na etnično pripadnost. Vseeno moramo priznati, da je bil volilni rezultat v Avstraliji pozitiven in tako so Aboriginom prvič priznali državljske pravice, s tem pa so postali enakovredni državljani, čeprav so to

naredili zelo pozno. Pred tem je že bila storjena nepopravljiva škoda: Aborigini so bili izključeni iz nacionalne skupnosti, čeprav so živeli na državnem območju. Govorimo lahko torej o ekskluzivnem konceptu nacionalne države, ki je temeljila na rasizmu. Vodenje asimilacijske politike se mora tako umakniti multikulturalizmu, kjer Aborigini dobijo nekaj pravic, da lahko zaživijo življenje po svoje (Pintarič 2006).

V Avstraliji je bil torej paradoks univerzalne deklaracije človekovih pravic dvojen, saj je deloval le skozi prizmo nacionalne pripadnosti. Torej edini, ki so bili upravičeni do državljanski pravic, so bili popisani državljani, ker pa Aborigini niso bili ne državljani in ne popisani, ta deklaracija potemtakem za njih ni imela pomena. Bili so praktično prvi prebivalci Avstralije brez pravno priznane eksistence.

V Avstraliji so se zvrstila tri obdobja različnih politik, ki so urejale položaj domorodcev oziroma Aboriginov. Prvo je bilo tisto nasilno, ki Aboriginov praktično ni imel za ljudi in jih je skušal iztrebiti.

Naslednja, malo bolj zmerna, je bila politika asimilacije, kjer je bil cilj, da Aborigini postanejo del bele kulture brez ohranjanja svoje kulture. Končni cilj je bil, da izgubijo svojo identiteto in prevzamejo večinsko. Eden izmed ukrepov je bil odvzem otrok njihovim staršem, nato pa so jih posvojile bele družine ali pa so jih enostavno strpali v sirotišnice. Tako so Aboriginom vsilili svoj stil življenja: morali so hoditi v šole, živeti v hišah ter jih tako oddaljiti od njihovega tradicionalnega življenja. Čeprav je bil namen Aborigine spraviti v okvire bele družbe, Aborigini niso imeli nikakršnih pravic, niti do glasovanja niti do volitev. Vzporedno z ustanavljanjem ameriških gibanj se tudi v Avstraliji razvije gibanje, ki se bori za enakovreden položaj Aboriginov in belcev. Gibanje po več letih delovanja doseže kar vidne uspehe, saj Aborigini postanejo upravičeni do socialnih pomoči, pokojnin. Priznane so jim tudi človekove pravice in svoboščine na vseh področjih družbenega delovanja. Sprejme se tudi zakon o rasni diskriminaciji, ki naj bi formalno preprečeval diskriminacijo na podlagi barve kože. Na žalost pa je realna slika drugačna, saj je v Avstraliji še vedno prisotno kršenje človekovih pravic, prav tako še zdaleč ni odpravljena rasna diskriminacija (Parker 1934).

Zadnja politika, in sicer politika samoupravljanja, je tista, pri kateri lahko govorimo o dejanskih dosežkih na področju pravic domorodcev. Ta politika staroselcem vrne njihove pravice, da se o svojem življenju in načinu življenja odločajo sami in ne pod prisilo večinske bele družbe. Pomembno vlogo znotraj te države je igral tudi multikulturalizem, ki

Aboriginom omogoča živeti v skladu s svojo dediščino in kulturo, ki se končno lahko spet razvija. Tako pride do ponovnega razvoja identitete med Aborigini, ki je bila nasilno predrugačena, kar se je najbolj poznalo pri mladih, ki so bili odrezani od svojega načina življenja, saj so bili kar naenkrat premaknjeni v drugačno socializacijo, kar je pomenilo izgubo identitete, ki jih je povezovala s svojo skupnostjo. Rezultati tega so bili vidni predvsem v večji stopnji alkoholizma in nasilja pri Aboriginih (Zdraković 2010).

6.2.2 PROBLEM IDENTITETE IN DRŽAVLJANSTVA ABORIGINOV

Državljanstvo naj bi pomenilo neko univerzalnost, ki velja za vse prebivalce istega območja, medtem ko je identiteta nekaj partikularnega. Identitete, ki temeljijo na takšni in drugačni pripadnosti, so torej v nasprotju z državljanstvom, ki naj bi bilo univerzalno, ne glede na raso ali kakšno drugo pripadnost. V Avstraliji pride torej do državljanstva, ki temelji na partikularnem in je pravzaprav temelj identitete, ki temelji na primer na rasi. Habermas (1996) pravi: "Narod državljanov – njihova identiteta ne izhaja iz skupnih etničnih in kulturnih lastnosti, temveč iz prakse državljanov, ki aktivno prakticirajo svoje civilne pravice." Na primeru Avstralije vidimo, da lahko ta argument zdrži le, če so znotraj državnega teritorija vsem priznane enake pravice in niso označeni za manjvredne prebivalce, ki so jim izvorno odvzete njihove pravice. Že res, da državljanstvo izvorno ni povezano z nacionalno identiteto, vendar se je tudi koncept univerzalnega državljanstva sesul, saj je bil izkoriščen v politične namene.

Državljanstvo je bilo, predpostavljam, nekoč zares univerzalno, vendar tisto državljanstvo nima več veliko povezave z današnjim, kajti sedaj državljanstvo temelji na izključevanju in zapiranju držav s fizičnimi mejami in nevidnimi mejami, ki postavljajo veliko večjo oviro kot fizične. Z nevidnimi mejami mislim predvsem na birokracijo, s katero se soočajo migranti, in s sprejetjem v družbo, kajti državljan, ki nosi v sebi neko nacionalno identiteto, je ni zmožen preskočiti, zato ne bo v svojo skupnost nikoli sprejel drugega.

Aborigini so se naprej ukvarjali predvsem z izključenostjo iz družbe, sedaj pa morajo premagati še te nevidne ovire. Čeprav zakonsko niso več manjvredni državljani, pa imajo še vedno velike težave z vključenostjo v avstralsko družbo.

Druga težava Aboriginov pa prihaja predvsem s strani njih samih. Kako vključiti njihovo identiteto in koncept državljanstva ter obratno, kako lahko koncept državljanstva postane del njihove identitete? Vprašanje ni le ideološko, saj ko je neka kultura stoletja pod pritiskom druge, zelo težko sprejme in spusti dele njihove identitete k svoji lastni. Še večja težava se lahko pojavi, ko se tradicija Aboriginov ne sklada s tradicijo belcev. Tradicija belcev je v Avstraliji zaščitena z ustavo in zakoni. Kaj pa se zgodi, ko pride tradicija Aboriginov v nasprotje z ustavo in zakoni? Avstralska rešitev je bolj kot ne začasna, spet so sprejeli ducat zakonov, ki so posebej namenjeni Aboriginom in urejajo njihov status. S tem pa ponovno pridemo do neenakosti pred zakonom. Kako lahko en zakon velja za drugega, če ne velja za prvega? To spet kaže na enega od paradoksov, s katerimi se ubada moderna liberalna država.

Prav zaradi teh težav, ne samo v Avstraliji, se v svetu razvije že zgoraj omenjeni multikulturalizem, ki naj bi omogočil sobivanje različnih kultur na istem območju. Pravzaprav se ideja multikulturalizma razvije kot odgovor na imigracijo, kjer si manjšine poskušajo odpreti pot do družbene legitimacije in zmanjšati socialne razlike med kulturami. Na ideji multikulturalizma se razvije tudi koncept multikulturnega državljanstva, ki se naslanja na liberalno tradicijo državljanstva, obenem pa posebej poudarja pomen kulture v posameznikovem razumevanju lastne identitete. Multikulturalizem naj bi bila tista politika, ki naj bi presegla tradicionalno državo in kjer manjšine ne bi bile odvisne od večine temveč same od sebe. Aboriginom je to do neke mere tudi uspelo, saj so uspeli pridobiti del avtonomije in imajo na svojem območju tudi pravico do samoodločanja. In prav to naj bi pomenilo ponovno vračanje k prvotnemu državljanstvu, saj s takšnim prenosom pravic zagotovimo pravičnost znotraj državljanstva. Enakost znotraj državljanstva bo tako dosežena šele, ko bomo začeli upoštevati vse kulturne, etnične in vse druge razlike, ki nas delajo to, kar smo (Pintarič 2006).

Kot smo videli, je državljanstvo dandanes pomemben del identitete, vendar se na žalost vse skupaj odvija v negativno smer, saj je koncept državljanstva izključno ekskluziven, potemtakem pa je tudi identiteta eden od dejavnikov, ki pripomorejo k izključevanju drugačnih od nas. V mojem primeru to niso bili imigranti, ampak avtohtoni prebivalci Avstralije, ki so imeli pravzaprav srečo, da so preživeli v državi, ki jih je preprosto izključila iz družbe. Na podobne primere lahko naletimo tudi v Severni in Južni Ameriki, kar pomeni, da Avstralija v tem primeru ni edinstvena in da je zadeva veliko večja od dogajanja v eni državi.

Državljanstvo je postalo že tako izključevalno, da so znotraj neoliberalnih politik izključeni nekoč že priznani državljani, ki pa so izgubili pravice, na primer zaradi službe. Tako so bili potisnjeni na rob družbe. V odgovor na to so se razvila nova gibanja in skupnosti, ki poskušajo živeti v alternativni sedanjemu sistemu. Glede na uspeh teh gibanj lahko zaključimo, da imamo vsi možnost, da sprejmemo alternativo. Edino, kar potrebujemo za njeno izvedbo, je politična volja ljudstva, ki pa se mora nujno prebuditi iz svoje otopelosti.

7 SKLEP

Cilj diplomske naloge je bil prikazati relevantnost kategorizacije držav in skozi diplomsko delo mi je to relevantnost tudi uspelo dokazati. Avstralija po vseh številkah in razvojnih indeksih spada med države prvega sveta. Po vseh razvojnih indeksih je v vrhu, ima ogromno politično moč, kar je posledica dobrih političnih odločitev, ki pa niso tako dobre za celoten svet. Avstralija je definitivno ena izmed bolj razvitih in sodobnih družb, vendar moramo kljub temu kritično gledati na to, da nam indeksi, politična, gospodarska in vojaška moč ne prikažejo celotne slike.

Površinsko gledano Avstraliji kot državi ne moremo očitati praktično ničesar. Če že kaj, jo lahko postavimo za zgled drugim državam prvega sveta, saj je, kot smo lahko opazovali pri razvojnih indeksih, Avstralija država in družba, ki naj bi vsako leto napredovala. Vsaj statistika nakazuje na to. Kljub praktično popolni površinski sliki Avstralije obstaja tudi njena druga plat. Kot v vseh državah tudi v Avstraliji revščina ni nobena izjema in tudi tukaj postaja ta problem čedalje večji. Tako kot druge države ima ogromne težave pri reševanju vprašanja revščine. Drug madež v Avstralski zgodovini in sedanosti predstavljajo Aborigini oziroma odnos priseljencev do njih, kajti prav položaj Aboriginov nas hitro postavi na realna tla. Svet je za njih drugačen, posebej ker zahodni človek misli, da ve, kaj je za Aborigine najprimernejše, zato jim vsiljuje svoj zahodni način življenja, ki je že sam po sebi vprašljive kakovosti, in s tem uničuje, hote ali nehote, drugo kulturo. In prav osrednja naloga prvega sveta bi morala biti ohranjanje raznolikosti na svetu in ne vsiljevanje prevladujočega tipa življenja tudi vsem drugim. Na žalost ugotovimo, da kapitalizmu s pomočjo globalizma tu še predobro uspeva. Tako kot Avstralci uničujejo družbo domorodcev, kapitalizem uničuje druge družbe in države tako imenovanega tretjega sveta.

Tu pridemo ponovno do pomembnega vprašanja, ali se za tretji svet šteje družba ali država, kajti država je le institucija, ki lahko funkcionira po takšnih ali drugačnih parametrih in kdo so, ali še bolje, smo, tisti, ki lahko določajo, kateri so edini pravilni. Primeri nam dajejo vedeti, da lahko država, ki ne spada v razviti svet, izpolnjuje vse te pogoje, a bo še vedno veljala za tretji nerazviti svet, medtem ko lahko država, in to katerakoli država prvega sveta, ne izpolnjuje teh pogojev, pa bo še vedno veljala za članico prvega sveta. Drugi del vprašanja se nanaša na družbo. Družba, ki živi svojo kulturo, svoje življenje, ki je drugačno od zahodnega tipa, je takoj označena za nazadnjaško, nerazvito, mnogi pa jo zaradi nepoznavanja

vidijo tudi kot grožnjo in si zadajo cilj, da je potrebno takšne družbe izkoreniniti. Avstralija je tako praktično izkoreninila avtohtono družbo Aboriginov, ki so bili skupnost, ki se je na žalost znašla znotraj države zahodnega tipa. Drugi primer, v katerem Avstralija aktivno sodeluje pri "popravljanju družb", je sodelovanje v vseh vojnah, ki jih je začela Amerika. In prav tu lahko Avstralijo postavimo ob bok državam tako imenovanega tretjega sveta, ali pa je tudi ob bok ne moremo postaviti, kajti ob zagovarjanju svobode, demokracije, svobodnih medijev itd., se je Avstralija spustila tako nizko, da je prekršila svoja in mednarodna načela in napadla ne eno, ampak več avtonomnih držav, vse to pa opravičuje s svojo varnostjo. Torej z varnostjo državljanov prvega sveta in nikjer ni zaslediti dejanskega cilja, da bi radi mogoče poskrbeli tudi za varnost državljanov tretjega sveta, vsaj v dejanjih ne.

Kapitalizem in vse korporacije, države in ljudje, ki ga predstavljajo, so pri svojih ciljih tako uspešni, da smo ljudje pozabili, da so vse institucije (nacionalne, nadnacionalne in gospodarske) tu zaradi nas in ne obstajamo mi zaradi njih. Prav to zavedanje manjka vsem, tako ljudem iz tretjega sveta kot tudi ljudem iz prvega, vsekakor pa smo krivci ljudje, ki prihajamo iz razvitih delov sveta, saj si večina iz tretjega sveta razmišljanja o drugačnem delovanju sveta ne more niti predstavljati in to samo zaradi, spet, prvega sveta. Najzanimivejša stvar pri vsem tem pa je, da večina alternativ o delovanju sveta prihaja prav iz tretjega sveta, kjer še niso tako zelo obremenjeni s kapitalizmom oziroma z zahodnim načinom življenja. Mogoče prihaja čas, da se klasifikacija spremeni in da prvi svet postane tretji in obratno, saj je miselna produktivnost v tretjem svetu neprimerno višja, s tem seveda ne govorim o miselni dejavnosti, kako skrbeti za lastno dobrobit.

8 LITERATURA

Animal Control. 2010. *Rabbit Problems in Australia*. Dostopno prek: <http://www.animalcontrol.com.au/rabbit.htm> (4. avgust 2010).

Animal Liberation. 2010. *Sheep in Australia*. Dostopno prek: <http://www.animalliberation.org.au/sheep2.php> (4. avgust 2010).

Animals Australia. 2010. *The Voice of Animals*. Dostopno prek: http://www.animalsaustralia.org/about/member_societies.php (4. avgust 2010).

Berger, T. Mark. 2004. After the third World? History, Destiny, and the fate of Third Worldism. V *Third World Quarterly, After the Third World?* ur. Mark T. Berder, 9-39. London: Taylor & Francis.

Environmental Performance Index 2010. Dostopno prek: <http://epi.yale.edu/> (30. januar 2010).

Feral. 2010. *The Economic Impacts of Vertebrate Pests in Australia*. Dostopno prek: http://www.feral.org.au/feral_documents/IACRC_EconomicImpactsReport.pdf (4. avgust 2010).

Ferfila, Bogomil. 2003. *Družboslovni preseki Avstralazije in Indonezije*. Ljubljana: Založba FDV.

Freedom House. 2010. *Freedom in The World 2010 Survey Release*. Dostopno prek: <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=505> (4. avgust 2010).

Happy Planet Index. 2010. *Public Data Files*. Dostopno prek: <http://www.happyplanetindex.org/public-data/files/happy-planet-index-2-0.pdf> (4. avgust 2010).

Hebermas, Jurgen. 1996. *Citizenship and National Identity*. London: Sage Publication.

Hot Frog. 2010. *Your Zoo Directory*. Dostopno prek: <http://www.hotfrog.com.au/Products/Zoo> (30. januar 2010).

Human Development Reports. 2010a. *Human Development Indices*. Dostopno prek: <http://hdr.undp.org/en/humandev/hdi/> (30. januar 2010).

--- 2010b. *Statistics of the Human Development Report*. Dostopno prek: <http://hdr.undp.org/en/statistics/> (30. januar 2010).

McLeod, Rima. 2004. *Counting the Cost: Impact of Invasive Animals in Australia*. Canberra: Cooperative Research Centre for Pest Animal Control.

Norris R.T. 2005. *Transport of animals by sea*. Dostopno prek: <http://www.agroweb.bf.uni-lj.si/5-transportmorje.pdf> (30. januar 2010).

Oogjes, Glenys. 2008. *Problems with current animal protection – Sentient animals slipping through the net...* Animals Australia. Dostopno prek: http://www.daff.gov.au/__data/assets/pdf_file/0007/1046392/14-glenys-oogjes.pdf (30. januar 2010).

Parker, T. Henry. 1934. The Australian Aborigine. V *The Journal of Negro Education*. ur. Charles H. Thompson. Washington: Howard University. Dostopno prek: <http://www.jstor.org/stable/2292141> (15. julij 2010).

Pintarič, Ana. 2006. *Multikulturalna država Avstralija*. Diplomsko delo. FDV.

Reportes Without Borders. 2010. *Press Freedom Index 2009*. Dostopno prek: <http://www.rsf.org/en-classement1003-2009.html> (30. januar 2010).

Save The Children. 2010. *The Child Development Index*. Dostopno prek: <http://www.savethechildren.org.uk/en/7129.htm> (30. januar 2010).

Sharman, Katrina. 2005. *Animal law in Australia*. Dostopno prek: <http://www.animallaw.info/nonus/articles/ovaustralia.htm> (30. januar 2010).

Statistični urad RS. Dostopno prek: http://www.stat.si/vodic_oglej.asp?ID=146&PodrocjeID=3 (30. januar 2010).

The Economist. Dostopno prek: <http://www.economist.com/> (30. januar 2010).

The World Bank. 2010a. *Data & Statistics*. Dostopno prek: <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/DATASTATISTICS/0,,contentMDK:20399244~menuPK:1504474~pagePK:64133150~piPK:64133175~theSitePK:239419,00.html> (30. januar 2010).

--- 2010b. *Gross national income per capita 2008*. Dostopno prek: <http://siteresources.worldbank.org/DATASTATISTICS/Resources/GNIPC.pdf> (30. januar 2010).

Todaro, P. Michael. 1997. *Economic Development*. London and New York: Longman.

Trading Economics. 2010. *World Economy*. Dostopno prek: <http://www.tradingeconomics.com/World-Economy/Index.aspx> (30. januar 2010).

Transparency International. 2010. *Corruption Perceptions Index 2009*. Dostopno prek: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table (30. januar 2010).

Vegetarian Network Victoria. 2010. *Statistics on Vegetarianism*. Dostopno prek: http://www.vnv.org.au/site/index.php?option=com_content&task=view&id=53&Itemid=64# Australia (30. januar 2010).

Zdraković, Lana. 2010. Misliti nemogoče: Ukinimo državo! *Mladina* 22 (29).

Zoos Victoria. Dostopno prek: <http://www.zoo.org.au/> (30. januar 2010).